

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets hjørne

CASE-OPPGAVER

MØTER I POLITISKE UTVALG

CASE 1: Lukking av møter

Kontrollutvalget i en kommune inviterte kommunedirektøren til et møte for å gi en orientering om saksbehandling, saksgang og prosesser knyttet til plan- og byggesak. Av saksfremlegget fremgikk det at saken dreier seg om kontrollutvalgets bekymring for kommunens omdømme som følge av oppslag i lokalmedia.

Kommunedirektøren opplyste til kontrollutvalget i møtet før orienteringen at han hadde informasjon av **personalmessig karakter** som han bare kunne gi til utvalget dersom møtet ble lukket.

Diskutér hvordan kontrollutvalget bør behandle denne saken

CASE 2: Habilitet

Marit er leder for bygningsrådet i kommunen. En av sakene til neste møte er en søknad fra Anders. Han ønsker å bygge på en tomt han eier. Anders er søskenbarnet til Marit.

Tidligere på sommeren da de begge deltok på det årlige slektsstevnet, nevnte Anders planene for Marit, og sa han regnet med at hun ville gå inn for søknaden.

Anders og Marits barn går i samme klasse, og barna spiller på samme fotballag. Marit synger i kor med Anders kone en dag i uka.

Marit er i tvil om hun kan delta i behandlingen av Anders søknad i bygningsrådet, og lurere på om hun skal be om å få habiliteten sin vurdert. Hva mener dere?

Case 1: Lukking av møte

- Hovedregelen er at møtene skal holdes for åpne dører, jf. § 11-5 første ledd. Unntak må ha hjemmel i lov.
- Det er organet selv som skal vurdere om vilkårene for å lukke møtet er oppfylt og eventuelt vedta lukking, jf. § 11-5.
- Avstemningen skjer i åpent møte, jf. § 11-5 fjerde ledd. Det samme gjelder i utgangspunktet også debatten om hvorvidt møtet skal lukkes, men organet *kan* vedta at selve debatten skal holdes i lukket møte.
- Avgjørelser om at et møte skal holdes for lukkede dører, skal føres i møteboken, og hjemmelen for avgjørelsen skal fremgå, jf. § 11-4 annet ledd.
- Ombudsmannen har i uttalelse 24. oktober 2014 (SOM-2014-2082) uttalt følgende om viktigheten av at kommuner følger de prosessuelle reglene dersom møter i folkevalgte organer lukkes:

«Reglene som er gitt om føring av møteboken, er ment å sikre at spørsmålene om møteoffentlighet blir behandlet på en forsvarlig måte ved å bidra til en regelorientert saksbehandling. Dette kan også være nyttig av hensyn til klarhet og kontroll, jf. Ot.prp. nr.17 (2008–2009) s. 33. Av hensyn til demokratiet, åpenheten og tilliten til de folkevalgte organenes avgjørelser er det svært viktig at kommunen overholder saksbehandlingsreglene som gjelder ved avgjørelser av om møter skal holdes for lukkede dører.»

Case 1: Lukking av møte

Skal lukkes (11-5 annet ledd):

→ Saker «som angår en arbeidstakers tjenstlige forhold»

- Sakstypen er avgrensningsgrunnlaget
- Saker om tilsetting, oppsigelse, avskjed, lønnsvilkår, permisjon og andre spørsmål som angår enkeltpersoners tjenstemessige forhold

→ Saker «som inneholder opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt» – se fvl. § 13

1. noens personlige forhold, eller
2. tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Kan lukkes (11-5 tredje ledd):

- Hensynet til personvern
- Hensynet til tungtveiende offentlige interesser

CASE 1: Lukking av møte

- Basert på en sak som Sivilombudsmannen behandlet i 2018.
- Utvalget besluttet å lukke møtet med hjemmel i gammel kommunelov § 31 nr. 3 (arbeidstakers tjenstlige forhold - dagens lov § 11-5 annet ledd).
- Sakstypen er avgjørende for om det er «sak som angår» arbeidstakerens tjenstlige forhold.
- Grunnen til at deler av møtet ble lukket, er oppgitt å være at kommunedirektøren ikke ville kunne gi utvalget informasjonen som ble opplyst å være «av personalmessig karakter», dersom møtet ikke ble lukket.
- Av saksfremlegget fremgikk det at saken dreide seg om Kontrollutvalgets bekymring for kommunens omdømme som følge av oppslag i lokalmedia.
- Kontrollutvalget ba om en orientering om «saksbehandling, saksgang og prosesser knyttet til plan- og byggesak». Det fremgikk ikke av saksdokumentene hva som utgjør informasjonen «av personalmessig karakter».
- *«Selv om det kan ha fremkommet opplysninger om enkeltpersoners utførelse av deres arbeid, er det vanskelig å se at saken, etter sin art, var en sak om en enkeltpersons tjenstemessige forhold. Ombudsmannen mener det derfor er begrunnet tvil om vilkårene i kommuneloven § 31 nr. 3 for lukking av deler av møtet er oppfylt».*

Case 2: Habilitet

Fvl. § 6, første ledd – automatiske habilitetsregler

- Slektskap:
 - Foreldre, besteforeldre osv.
 - barn, barnebarn osv.
 - Inhabil i forhold til søsken
 - ikke til søskenbarn, tanter og onkler

CASE 2: Habilitet

Fvl. § 6 andre ledd: Skjønnsmessige habilitetsregler

Vilkår: «andre særegne forhold» som er egnet til å svekke hans eller hennes upartiskhet. «Det skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære en særlig, fordel, tap eller ulempe for han selv eller noen han har nær personlig tilknytning til».

Hensyn:

- Sterkt vennskap eller fiendskap
- Avhengighetsforhold
- Konkurransforhold
- Politiske standpunkt
- Flere forhold sammen

CASE 2: Habilitet

- Anders er søskenbarnet til Marit. Ikke inhabil etter fvl. § 6 første ledd.
- Selv om Marit ikke er inhabil etter fvl. § 6 første ledd, kan hun bli inhabil etter andre ledd:
 - Anders og Marits barn går i samme klasse og spiller fotball sammen. Marit synger i kor med Anders kone en dag i uka. Vi må vurdere om dette er «særegne forhold».
 - Selv om ikke et enkelt forhold gjør Marit inhabil i denne saken er det en totalvurdering som må legges til grunn. Selv om flere forhold trekkes frem som mulig inhabilitet er det antageligvis ingen av forholdene som hverken isolert eller samlet sett som er sterke nok til at Marit er inhabil til å behandle byggesøknaden fra Anders.
 - Merk: Habilitetsreglene skal ikke tolkes så strengt at det hemmer politisk saksbehandling. Det må være noe mer enn et kjennskap for at en person skal kunne bli vurdert å være inhabil.